

İstanbulda Rusiya və Ukrayna arasında danışıqların yeni raundu keçirilib

İyunun 2-də Rusiya və Ukrayna nümayəndə heyətləri İstanbulda Boğazın sahilindəki Çırağan sarayında sülh danışıqlarının yeni raundunu keçirib. Xatırladaq ki, ötən ayın 16-da keçirilən birinci görüşdən sonra tərəflər "1000-ə 1000" formatına əsasən genişmiqyaslı məhbus mübadiləsi aparmaq, mümkün atəşkəslə bağlı fikirlərini ətraflı şəkildə təqdim etmək, sonra isə danışıqları davam etdirmək barədə razılığa gəlmişdilər. Kiyev və Moskva bildiriblər ki, İstanbulda razılaşdırılmış məhbus mübadiləsi mayın 25-də başa çatıb.

Eyni zamanda ötən raunddan sonra tərəflər arasında münasibətlər gərginləşməkdə davam edib: Rusiya ballistik raket və pilotsuz təyyarələrlə hücumu keçib, Ukrayna pilotsuz təyyarələrlə cavab verib və bu, ABŞ Prezidenti Donald Trampı narazı salıb. Təbii ki, baş verən hadisələr növbəti danışıqlarda əlverişli ab-havanın yaradılmasına kömək etməyib, lakin tərəflər atəşkəs və Ukrayna böhranının bütün aspektlərinin müzakirəsinə keçməyə hazır olduqlarını bildiriblər.

Qeyd edək ki, Rusiya-Ukrayna danışıqlarının ikinci raundunun ikihəftəlik fasilədən sonra İstanbulda keçirilməsinə dair razılıq ötən həftə Moskvaya və Kiyevə səfər edən, həmçinin Böyük Britaniya və Fransa xarici işlər nazirləri ilə telefon danışıqları aparan Türkiyənin xarici işlər naziri Hakan Fidanın fəal vasitəçilik söyləri sayəsində əldə edilib.

Türkiyə diplomatiyasının rəhbəri Moskvaya rəsmi səfəri zamanı mümkün atəşkəs üçün hansı real parametrlərin ola biləcəyi ilə bağlı rəsmi Ankaranın baxışını Prezident Vladimir Putinə, xarici işlər naziri Sergey Lavrova, xarici kəşfiyyat xidmətinin direktoru Sergey Narişkinə və İstanbul danışıqlarında Rusiya nümayəndə heyətinin rəhbəri Vladimir Medinskiyə təqdim edib.

Kiyevdə Hakan Fidan Prezident Volodimir Zelenski, onun ofisinin rəhbəri Andriy Yermak, xarici işlər naziri Andriy Sibiqa və müdafiə naziri Rustem Umerovla danışıqlar aparıb. Danışıqlardan sonra Türkiyə diplomatiyasının rəhbəri "Ukraynada bir il ərzində sülh yolu ilə nəzərlənməyə nail oluna biləcəyini" güman edib və həmçinin ümidvar olduğunu bildirib ki, iyunun 2-də keçiriləcək görüşdə "texniki işlər əsasən başa çatdırılacaq" və "İstanbul danışıqları prosesini başa çatdırmaq, ABŞ, Ukrayna, Rusiya və

Türkiyə prezidentlərinin görüşünü keçirmək" mümkün olacaq.

Son məlumatlara görə, Türkiyənin xarici işlər naziri Hakan Fidan İstanbulda Çırağan sarayında keçirilən danışıqlarda Rusiya və Ukrayna nümayəndə heyətləri qarşısında salamlama nitqi söyləyib.

Fidan görüşdən əvvəl deyib: "Bugünkü görüşümüzə atəşkəs şərtlərini və global addımları müzakirə etməyi planlaşdırırıq. Eyni zamanda humanitar nöqtəy-nəzərdən mülki şəxslərin və hərbi əsirlərin mübadiləsini də müzakirə etməyi planlaşdırırıq".

Nazir xatırladı ki, İstanbulda keçirilən əvvəlki görüşdə tərəflər "1000-ə 1000" formatında məhbus mübadiləsi barədə razılığa gəliblər: "Vəd edildiyi kimi, hər iki tərəf atəşkəs və ondan sonrakı addımlarla bağlı mövqelərini müəyyənləşdirib. Biz həmçinin (Rusiya və Ukrayna) liderlərinin görüşü üçün lazımı hazırlıq işlərini nəzərdən keçirəcəyik".

Fidan qeyd edib ki, "tərəflər arasında müntəzəm təmaslar qarşılıqlı etimada gətirib çıxarır. Hər iki tərəf ölkəmizə güvənir və bu, bizim üçün çox vacibdir".

Diplomat həmçinin bildirib ki, Türkiyə İstanbuldakı görüşün məhsuldar keçəcəyini gözləyir.

"RosSMİ" Türkiyə və Rusiya mənbələrinə istinadən xəbər verir ki, danışıqlar bir saatdan çox davam edib və rus dilində aparılıb. Ukrayna Rusiya ilə danışıqların yeni raundunun iyunun sonuna, 20-30 iyun tarixlərində keçirilməsini təklif edib. Bunu İstanbulda danışıqların ikinci raundunda Kiyev nümayəndə heyətinə başçılıq edən Ukraynanın müdafiə naziri Rustem Umerov deyib. Bununla belə Rusiya Federasiyası və Ukrayna nümayəndə heyətlərinin növbəti görüşü ilə bağlı konkret razılaşmalar yoxdur.

Nazir həmçinin bildirib ki, Rusiya və Ukrayna danışıqlarda ağır xəstə və ağır yaralı hərbi əsirlərin, eləcə də 18-25 yaş arası əsirlərin mübadiləsi barədə razılığa gəliblər. Onun sözlərinə görə, tərəflər

önlərin cəsədlərinin "6000-ə 6000" formatında dəyişdirilməsi qərarına gəliblər.

Umerov təsdiq edib ki, Rusiya tərəfi Kiyevə müharibənin dayandırılması şərtləri ilə bağlı memorandum verib. Ukraynanın müdafiə naziri Rustem Umerov danışıqlardan sonra mətbuata açıqlama verərək bildirib ki, tərəflər bütün məsələlərdən yalnız biri - əsirlərin dəyişdirilməsi ilə bağlı razılığa gəliblər: "Birinci məsələ atəşkəsdir. İkincisi, insanlarımızın, məhbusların, oğurlanmış uşaqların azad edilməsidir. Üçüncüsü, liderlərin görüşüdür. Biz yalnız mübadilə ilə bağlı razılığa gəldik. Rusiya tərəfi atəşkəs bəndini rədd edib. Təfərrüatları sonra verəcəyik".

"Suspilne" agentliyinin xəbərinə görə, Ukrayna Prezidenti Volodimir Zelenski İstanbuldakı görüşdən sonra Rusiya və Ukrayna nümayəndə heyətləri tərəfindən fikir mübadiləsi aparıldığı və yeni hərbi əsir mübadiləsinin hazırlandığını bildirib.

Öz növbəsində Prezident Aparatının rəhbəri Andriy Yermak qeyd edib ki, İstanbulda aparılan danışıqlar zamanı geri qaytarılmalı olan ukraynalı uşaqların siyahısı rəsmən Rusiya tərəfinə verilib. Söhbət Rusiya Federasiyasına qanunsuz deportasiya edilmiş, məcburi köçkün düşmüş və ya müvəqqəti işğal olunmuş ərazilərdə saxlanılan yüzlərlə azyaşlıdan gedir.

Rusiya nümayəndə heyətinin rəhbəri Vladimir Medinski isə bildirib: "Biz ən böyük, ən genişmiqyaslı mübadilə haqqında aşağıdakı formata uyğun olaraq razılaşdıq: birincisi, bütün ağır yaralıları və ağır xəstələr dəyişdiriləcək. Bu, bizim tərəfimizdən humanitar bir jestdir. İkincisi, 25 yaşından aşağı bütün gənc əsgərlər dəyişdiriləcək".

Türkiyə Xarici İşlər Nazirliyinin məlumatına görə, Rusiya və Ukrayna nümayəndə heyətləri arasında İstanbulda keçirilən danışıqlar "mənfi nəticələr olmadan" başa çatıb.

**Rizvan CƏFƏROV,
"Azərbaycan"**